

WaterPeilingen

Nieuwsbrief VWG nummer 62, 15 augustus 2026

De digitale nieuwsbrief van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis verschijnt 1 x per maand rond de 15e van de maand.

In dit nummer:

- Bestuur
- Bijeenkomsten en excursies
- Nieuws uit de waterschappen
- Agenda
- Overige zaken

Bestuur:

Het bestuur vergadert op vrijdag 18 september 2026.

Bijeenkomsten en excursies

Op **vrijdag 2 oktober** is een bijeenkomst in Noord-Holland en specifiek in Alkmaar in voorbereiding. De Westfriese Omringdijk staat dan op de agenda, evenals de ALV met de jaarstukken van de VWG het jaarverslag en het kiezen van nieuwe bestuursleden. Beide kandidaten zullen aanwezig zijn en als lid kunt u dan ook kennismaken. Uw aanwezigheid bij zowel de ALV als de NajaarsExcursie wordt op prijs gesteld.

Het ochtendgedeelte zal bestaan uit de ALV, een bijdrage van mevr. H. Danner en van Lars Boon (opvolger van Diederik Aten bij HHNK). Mevrouw Danner is werkzaam geweest bij de provincie Noord Holland en betrokken geweest bij de aanwijzing van de dijk tot provinciaal monument. Lars Boon gaat in op een van de overstromingen en met name die van 1799 bij Krabbendam. Na de lunch worden gedeelten van de dijk opgezocht. Te beginnen in het centrum van Alkmaar en daarna bij Krabbendam.

In een komende WP komt alle informatie te staan, tijdstip, locatie en kosten.

Na de afbeeldingen van de Westfriese Omringdijk bij Oudendijk en in Enkhuizen nu de dijk bij het IJsselmeer, op dit deel staat om de zoveel meter een keurige rode paal van het hoogheemraadschap als markering.

(Westfriese Omringdijk bij Broekerhaven, afb. ve).

Voor het najaar (november) is een bijeenkomst in voorbereiding in samenwerking met Netwerk Water Heritage. Onderwerp zal zijn: Deltaplan 2.0. Zodra de datum en locatie (waarschijnlijk in de buurt van Haarlem) bekend zijn leest u in een volgende WP meer.

In 2027 is het Kanaal Terneuzen – Gent 200 jaar eerder gegraven als verbinding tussen de Westerschelde en een belangrijke havenplaats in België. Aanvankelijk liep het kanaal tot Sas van Gent en het was Koning Willem I die besloot tot de aanleg van het deel op Belgisch grondgebied. Het kanaal is 32 km. lang (16 km Nederland en 16 km België). In oktober 2024 is de Nieuwe sluis in gebruik door Koning Willem Alexander en zijn ambtgenoot Koning Filip gesteld en fungeert vooral voor de grotere schepen van de beroepsvaart. Op ,langere, termijn moet het kanaal een belangrijke corridor worden voor de beroepsvaart naar Parijs.

In het najaar van 2027 zal de bijeenkomst in Dordrecht zijn, de eerdergenoemde Reuzenkaart (WP 57) is dan het onderwerp om bij stil te staan. Wat heeft de Sint Elisabethvloed van 1421 voor gevolgen gehad voor het gebied wat nu bekend staat als de Hollandse en Brabantse Biesbosch. Daarnaast zal getracht worden om na te gaan welke maatregelen er voor het Eiland van Dordrecht nodig zijn om dit kwetsbare gebied tegen hoogwater te beschermen.

Voor de VoorjaarsExcursie van 2028 staat Zeeland op de agenda. 2028 herinnert op dat moment aan januari/ februari 1953 maar zou daarnaast een moment moeten zijn om te kijken waar de provincie naar toe wil groeien. Op dit moment spelen er tal van grote uitdagingen die ook de waterwerken en in het bijzonder de toekomst van de Deltawerken raken. Om een voorbeeld te noemen. De Zeelandbrug zal medio 2040 vervangen moeten zijn. De brug wordt veel intensiever gebruikt dan bij de opening. Zwaarder verkeer en meer verkeersbewegingen noodzaken om tijdig een nieuwe oeververbinding te realiseren die een belangrijke schakel

vormt tussen Zeeland en Rotterdam. De Zeelandbrug is een Rijksmonument en zal alleen al om die reden blijven bestaan.

Ook de Oosterscheldekering en de Haringvlietdam vragen om het toekomstbestendig maken van kering en dam, de veiligheid maar ook de leefbaarheid in de Oosterschelde en het Haringvliet.

In een volgende WP wordt het programma tot aan 2031 opgenomen, dat is altijd onder voorbehoud van nog betere voorstellen dan er nu bekend zijn en afhankelijk van de omstandigheden of een bijeenkomst daadwerkelijk doorgang kan vinden.

Vincent Erdin, Excursiecommissie.

Algemeen:

Opmerking vooraf: de, vaste, rubriek over de Unie van Waterschappen en de hoogheemraad- en waterschappen bevat een selectie van recent nieuws. Mocht u meer over een hoogheemraadschap- of waterschap willen weten dan dient u de website te raadplegen.

Vrijwel dagelijks maar in ieder geval wekelijks worden er nieuwe berichten geplaatst.

Bij het opnemen van berichten in deze rubriek is het streven om een landelijk overzicht te presenteren, al kunnen bepaalde gebeurtenissen soms langer aandacht genereren.

Als voorbeeld: juli 2021 en de wateroverlast in Valkenburg (Limburg) binnen het waterschap, provincie en gemeenten kwam de dringende vraag om maatregelen te treffen teneinde een dergelijk voorval te voorkomen dan wel de schade fors te beperken.

Die maatregelen in de vorm van waterbergingen en kunstwerken kunnen complex zijn waardoor het weer interessant is om te blijven volgen.

Een ander voorbeeld is het project Landgoederen in de Achterhoek langs de Berkel, de landgoederen zouden verdrogen als het water niet dieper het gebied in gebracht zou worden.

Dat zijn langjarige projecten en interessant om periodiek te blijven volgen.

De kanttekening is dat nieuws makkelijk vindbaar moet zijn op de website van een hoogheemraad- en waterschap.

Eigenlijk zou deze editie van WaterPeilingen de kortste van dit tweede lustrum kunnen zijn.

De boodschap van alle Hoogheemraadschappen, waterschappen en RWS is zonder uitzondering dat de huidige situatie zeer uitzonderlijk is: droogte, onvoldoende aanvoer van smeltwater in het voorjaar en aanhoudende droogte.

In de afgelopen weken werden er op verschillende plaatsen drastische maatregelen genomen: afsluiten van het Twentekanaal vanaf de sluis bij Eefde, het sluiten van de haven van Deventer, het niet of beperkt bedienen van sluizen. Aanvoer van water uit het Amsterdam – Rijnkanaal naar het westen om de zoutwaterbel tegen te houden. Het vullen van een waterberging om uit die berging weer de poldervaarten bij te kunnen vullen.

Waar al enkele jaren voor werd gewaarschuwd lijkt nu meer en meer realiteit te gaan worden: ook een land als Nederland kampt vroeg of laat met forse watertekorten. Landbouw, natuur, bedrijven en drinkwater. Scheepvaart die geleidelijk aan stil komt te liggen omdat er veel minder water in de grote rivieren staat. Rivierbeddingen die korter of langer droogvallen, zoetwaterbekkens die droog zijn gevallen.

Aan het Hoogheemraadschap van Delfland werd de vraag voorgelegd of er onder de omstandigheden van deze zomer nog een toekomst is voor het Westland en Delfland. Het antwoord was even simpel als realistisch: alleen door een zoetwaterberging van behoorlijke omvang aan te leggen kan het gebied blijven bestaan. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan, het Westland is al een glazen zee van kassen, dorpen en stedelijk gebied waar weinig groene ruimte meer tussen zit. Inwoners van zowel het Westland als Delfland willen ook nog kunnen recreëren en niet om de paar kilometer een binnenmeer tegen komen. Ondergrondse opslag, wie het weet mag het gaan zeggen. Maar dat er wat moet gaan gebeuren niet alleen in dit gebied maar ook elders mag het zeggen.

Met watertekorten van 300 mm. zal er langdurig een milde regen moeten vallen om de bodem weer een beetje te verzadigen en de geslonken voorraden in de waterbassins van de agrarische sector weer tot niveau bij te vullen.

Nieuws uit de waterschappen

Unie van Waterschappen (Den Haag).

Tijdens een bezoek van de premier aan het Hoogheemraadschap van Rijnland bij de inspectie van een dijk zei Jeroen Haan, voorzitter Unie van Waterschappen, dat de situatie uitzonderlijk is maar dat hoogstwaarschijnlijk niet langer zal blijven. Eerder opgestelde scenario's doen zich sneller voor dan waar aanvankelijk rekening mee werd gehouden. Watersystemen moeten robuuster worden.

Waterschap Vechtstromen (Almelo)

In Hengelo is het waterschap bezig om de BerflobEEK weer terug te brengen in het straatbeeld. Tijdens de werkzaamheden werden vervuilingen geconstateerd waardoor het werk korte tijd stil gelegd moest worden en na de bouwvak vakantie als de grond gesaneerd is voortgezet kan worden.

Waterschap Rijn & IJssel (Doetinchem)

Volgende maand wordt er begonnen met de verbouw van het waterschapskantoor aan de Liemersweg in Doetinchem. In verband hiermee is een inventarisatie gemaakt van alle kunstvoorwerpen die in het gebouw aanwezig zijn. Uit deze inventarisatie is een nadere selectie gemaakt van werken die meegaan naar het nieuwe kantoorgebouw en welke verkocht zullen worden, aan personeel of door kunstenaars.

De verbouwing gaat twee jaar duren maar de diensten van het waterschap blijven in die tijd bereikbaar.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Heerhugowaard)

Op de website van HHNK staat nieuws over de komende Open Monumentendag van 12 september.

Het Noordpolderhuis in Schermerhorn, eeuwenlang het vergadercentrum is geopend evenals gemaal Lely aan de Zuiderdijkweg 22 in Wieringerwerf.

Het Stoommuseum in Medemblik is altijd al te bezoeken maar op deze dag is de entree vrij.

Hoogheemraadschap van Rijnland (Leiden)

Tussen augustus en oktober wordt er een inventarisatie gemaakt van de visstand in verschillende sloten en vaarten in het gebied van Rijnland. Het gaat om een periodiek onderzoek dat elke zes jaar plaats vindt in het kader van Europese Kader Richtlijn Water.

Vissen worden gevangen, naar soort geteld, gemeten en gewogen en weer teruggezet in het water.

Waterschap Limburg (Roermond)

Het waterschap blikt terug op 5 jaar na 13 juli 2021. Ook al zijn er veel plannen gemaakt om de veiligheid in het getroffen gebied maar feitelijk in de hele provincie te verbeteren de realiteit is dat dit tijd kost. De gemiddelde tijd van voorbereiding voor grote projecten is om en nabij vijftien jaar.

In de afgelopen periode is vooral ingezet op projecten die snel te realiseren waren.

Er is ook een appel gedaan op inwoners om een bijdrage te leveren en voorzorgsmaatregelen te treffen, vorm van bewustwording moet hiermee op gang komen: wat te doen als er een clusterbui met 100 mm. valt, wat als er water door de straat spoelt etc.

Waterveiligheid en wateroverlast worden per stroomgebied nader bekeken welke maatregelen nodig zijn en hoe die gerealiseerd kunnen worden, welke termijn.

Verschijnt:

Op 21 augustus a.s. verschijnt de Wateratlas van Noord-Holland, de onbekende wegen van het water, Uitgeverij Noord-Holland. De voorintekendprijs is € 29,95 (daarna € 39,95). Deskundige auteurs analyseren het watersysteem uit voor mens, economie, natuur, recreatie en landbouw.

Toos Lodder, 'Malaria in de Kop van Overijssel, 1826-1827.'

Overijsselse Historische Bijdragen, 141^e stuk (2026), 121-142.

Het artikel is een eerste in zijn soort over de lange gevolgen van de Watersnood van 1825 in de provincie Overijssel. Eerder zijn in Friesland al verschillende, met name ook lokale, publicaties verschenen over de *geheel* vergeten nasleep van een *bijna* vergeten.

Agenda

24 september: Erfgoeddag Zuid-Holland; thema: Erfgoed om de hoek.

Plaats: Ter Borchstraat 7 in Den Haag van 10 u – 17 u.

Aanmelden is verplicht: info@erfgoedhuis-zh.nl.

Programma

Deskundige sprekers nemen je mee langs urgente vraagstukken en aansprekende projecten. Met onder meer:

- **Uitreiking van De Erfgoedparel**, prijs voor het mooiste vrijwilligersproject in Zuid-Holland

- **Keynote** door Dunja Colman (adviseur Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland)
- **Keynote** door Imke van Dillen (social designer Buro Bouwrituelen)
- **Keynote** door Anita Janssen (fotograaf, journalist)
- **Keuzeprogramma (aankomen op de dag zelf), met o.a.:**
 - Mee met de Monumentenwacht
 - Spreekende geschiedenis: meerstemmig en meer verbonden geschiedschrijving
 - Gratis handleiding bouwrituelen
 - Bronnen in de klas: de brug tussen collectie en klaslokaal
 - Het erfgoed om de hoek in kaart
 - Archeologie in de buurt
 - Historische tramrit
 - Post 65-architectuur
 - Storytelling om de hoek
 - Invloed op erfgoed
- **Lunch**
- **Netwerkbordel**

Benieuwd naar het complete programma? Dat vind je hier: [Erfgoeddag 2026](#)

19 maart 2027: Jaarcongres Moderne Tijd, plaats Ateliergebouw van het Rijksmuseum Hobbemastraat 22 in Amsterdam.

Thema: Planten in de vensterbank. De domesticatie van de natuur tussen 1780 en 1940.

2027: 750 jaar Hoogheemraadschap van de Alblasserwaard, er is inmiddels een website ontworpen die alle informatie beschikbaar zal stellen over dit bijzondere jubileum: [www. Alblasserwaard750jaar.nl](http://www.Alblasserwaard750jaar.nl)

2027: De Unie van Waterschappen bestaat 100 jaar.

2027: 100 jaar waterloopkundig onderzoek en oprichting Waterloopkundig Laboratorium in 1927

2027: 25 jaar Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

2027: 200 jaar Kanaal Terneuzen – Sas van Gent en Gent.

19 maart: Werkgroep Moderne geschiedenis

2028: 75 jaar na 31 januari/ 1 februari 1953; bestemming van de VoorjaarsExcursie Watersnoodmuseum Nieuwerkerk (Schouwen Duiveland).

2029: Wetterskip Fryslân bestaat 25 jaar.

2030: op 8 november 1990 werd de VWG opgericht en bestaat nu 40 jaar. (op of rond deze datum zal er een jubileumbijeenkomst worden georganiseerd).

2030: 175 jaar na de overstroming van de grote rivieren begin maart 1855.

2030: Begin aanleg van de Stelling van Amsterdam (1880)

2030: De Wieringermeer bestaat 100 jaar

2030: 5 november Sint Felixvloed van 1530. Getroffen gebieden lagen in Holland, Brabant, Zeeland en Vlaanderen.

2030: Lustrum Symposium SSF (45 jaar en VWG 40 jaar).

2032: De Afsluitdijk bestaat 100 jaar

2033: in 1533 ontstonden de eerste waterschappen in Friesland, uiteindelijk werden dat er 1.500. Nu werkt het Wetterskip Fryslân (Leeuwarden) in de provincie, op de Waddeneilanden Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland en in een taartpuntje in de provincie Groningen.

In de komende jaren zijn er tal van herdenkingen, het overzicht zal periodiek worden bijgewerkt.

Mocht iemand belangstelling hebben om over een van de bovengenoemde gebeurtenissen een bijdrage te leveren in TWG dan zijn de richtlijnen daarvoor op de website te vinden.

Overige zaken

Mochten er wijzigingen in uw adressering zijn door verhuizing of het mailadres wilt u die dan doorgeven aan: **waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl** . Helaas komt het incidenteel voor dat het tijdschrift of een mailbericht naar een verkeerd adres wordt gestuurd.

Helaas komt het voor dat niet alle mailberichten ook op dit mailadres afgeleverd worden, bij twijfel: trek aan de bel of stuur het bericht met het verzoek om een bevestiging van aflevering/ontvangst.

Het mailadres waterstaatsgeschiedenis@hotmail.nl ook gebruiken als u andere vragen met betrekking tot de VWG heeft. Via dit mailadres worden ontvangen berichten verzonden naar de juiste persoon.

Vincent Erdin, secretaris VWG
15 augustus 2026
Middelburg